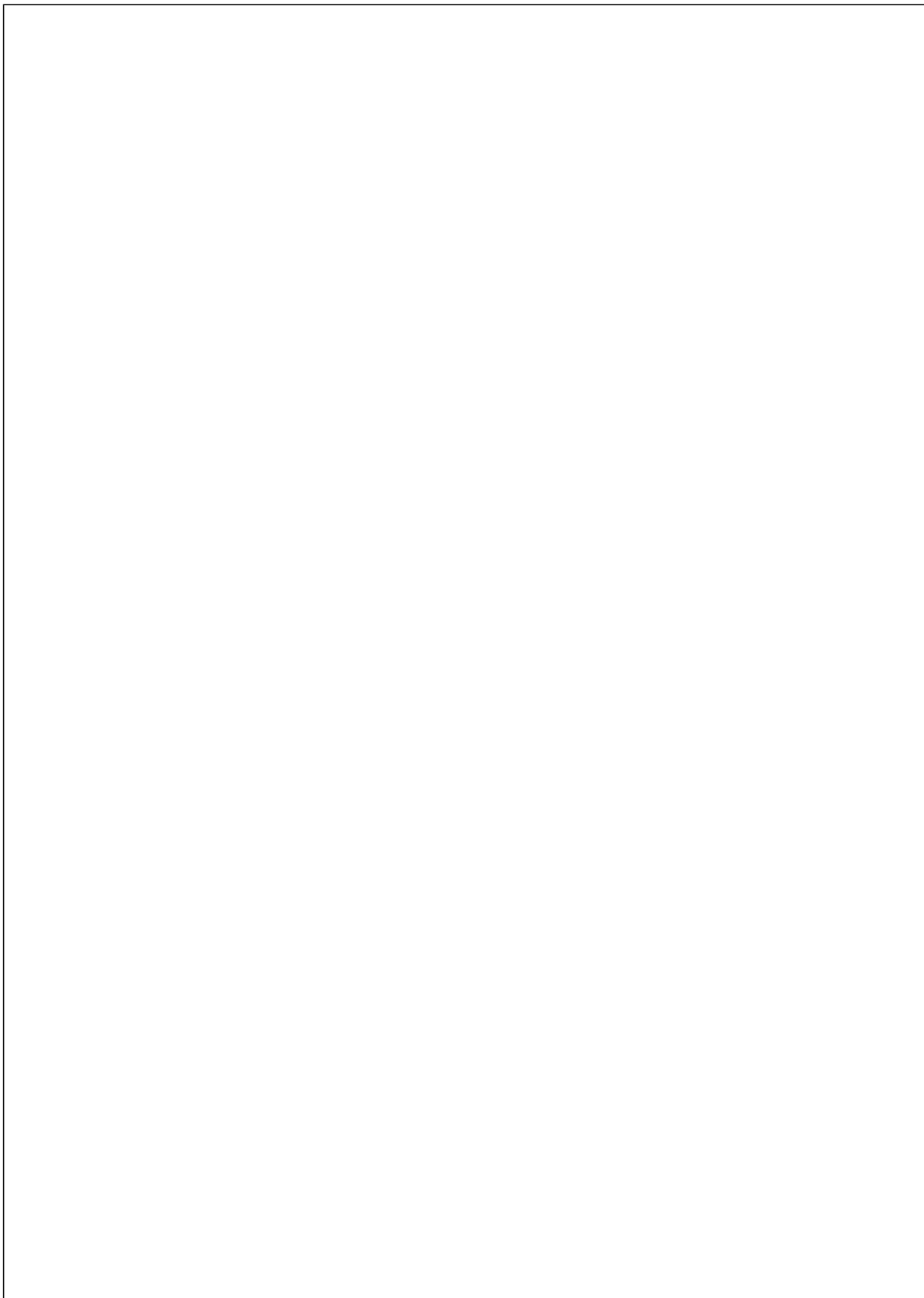

Instytut Pamięci Narodowej

[https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/228359,W-holdzie-bohaterom-bitwy-pod-Skrzeszewem-i-Frankopolem.ht
ml](https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/228359,W-holdzie-bohaterom-bitwy-pod-Skrzeszewem-i-Frankopolem.html)
27.02.2026, 23:37

[Następny](#)

[Powrót](#)

W hołdzie bohaterom bitwy pod Skrzyszewem i Frankopolem

23 sierpnia 2025 roku w Skrzyszewie odbyły się obchody 105. rocznicy zwycięstwa polskich ułanów nad bolszewikami. W uroczystości wziął udział dr Mateusz Szpytma, zastępca prezesa Instytutu Pamięci Narodowej.

23.08.2025

[Bitwa Warszawska Upamiętnienie](#)

Kilka dni po Bitwie Warszawskiej, między 18 a 19 sierpnia 1920 roku, w rejonie Skrzyszewa i Frankopola Grupa Jazdy Ochotniczej mjr. Feliksa Jaworskiego stanęła na drodze bolszewikom, zmierzającym ku przeprawie na Bugu i odniosła spektakularne zwycięstwo. Do walki stanęło zaledwie pięciuset kawalerzystów, w większości ochotników, głównie z lubelskiego i siedleckiego.

Hołd bohaterom zwycięskiego starcia oddano podczas uroczystości w Skrzyszewie (woj. mazowieckie). Obchody rozpoczęła Msza św. w kościele pw. św. Stanisława Biskupa i Męczennika. Następnie uczestnicy przemaszerowali na plac przy pomniku Bitwy pod Skrzyszewem i Frankopolem w asyście Wojska Polskiego, Kompanii Reprezentacyjnej Klas Mundurowych Zespołu Szkół Nr 1 im. K.K. Baczyńskiego w Sokołowie Podlaskim, motocyklistów Rajdu Ponary-Katyń i pocztów sztandarowych.

Podczas obchodów ponownie poświęcono odrestaurowany pomnik z 1935 roku, upamiętniający bój 212 pułku ułanów lubelskich w sierpniu 1920 roku.

Pod monументem sławiącym dokonania polskich żołnierzy kwiaty złożył zastępca prezesa Instytutu Pamięci Narodowej dr Mateusz Szpytma. Podczas przemówienia podkreślił, że wygrane starcie pod Skrzyszewem i Frankopolem przyczyniło się do odparcia ofensywy sowieckiej i ostatecznego rozbicia Armii Czerwonej.

- Ta bitwa została wygrana dzięki pomocy Jana Gościckiego z Frankopola, który oddał życie w czasie tego starcia. To także zasługa młodych ludzi, takich jak Stefan Laśkiewicz, syn przemysłowca z Lublina, który jako szesnastolatek poległ w walce wraz z kilkudziesięcioma innymi żołnierzami oraz miejscowej ludności chłopskiej, wspierającej regularną armię. Było to wielkie zwycięstwo, które przyczyniło się do uratowania polskiej niepodległości

- powiedział dr Mateusz Szpytma, kierując słowa do zgromadzonych na uroczystości. Podziękował wszystkim, którzy przyczynili się do odnowienia pomnika i dbają o pamięć bohaterów, budując świadomość historyczną.

W obchodach wzięli udział senator Waldemar Kraska, marszałek senior Sejmu X kadencji Marek Sawicki, samorządowcy, żołnierze, pocztysztandarowe, motocykliści Rajdu Ponary-Katyń i licznie zebrani mieszkańcy. Uroczystości zakończyła część edukacyjno-historyczna, podczas której historyk-regionalista Bogusław Niemirka opowiedział jak przebiegała bitwa pod Skrzyszewem i Frankopolem, zwana „cudem nad Bugiem”. Wydarzenie zwieńczyły artystyczne występy Zespołu

Pieśni i Tańca „Sokołowianie” oraz wspólne śpiewanie pieśni żołnierskich.

Obchody 105. rocznicy zwycięstwa polskich ułanów nad bolszewikami – Skrzyszew, 23 sierpnia 2025. Fot. Mateusz Niegowski (IPN)

Obchody 105. rocznicy zwycięstwa polskich ułanów nad bolszewikami – Skrzyszew, 23 sierpnia 2025. Fot. Mateusz Niegowski (IPN)

Obchody 105. rocznicy zwycięstwa polskich ułanów nad bolszewikami – Skrzyszew, 23 sierpnia 2025. Fot. Mateusz Niegowski (IPN)

Obchody 105. rocznicy zwycięstwa polskich ułanów nad bolszewikami – Skrzyszew, 23 sierpnia 2025. Fot. Mateusz Niegowski (IPN)

Obchody 105. rocznicy zwycięstwa polskich ułanów nad bolszewikami - Skrzyszew, 23 sierpnia 2025. Fot. Mateusz Niegowski (IPN)

Obchody 105. rocznicy zwycięstwa polskich ułanów nad bolszewikami - Skrzyszew, 23 sierpnia 2025. Fot. Mateusz Niegowski (IPN)

Obchody 105. rocznicy zwycięstwa polskich ułanów nad bolszewikami – Skrzyszew, 23 sierpnia 2025. Fot. Mateusz Niegowski (IPN)

Obchody 105. rocznicy zwycięstwa polskich ułanów nad bolszewikami – Skrzyszew, 23 sierpnia 2025. Fot. Mateusz Niegowski (IPN)

Obchody 105. rocznicy zwycięstwa polskich ułanów nad bolszewikami – Skrzyszew, 23 sierpnia 2025. Fot. Mateusz Niegowski (IPN)

Obchody 105. rocznicy zwycięstwa polskich ułanów nad bolszewikami – Skrzyszew, 23 sierpnia 2025. Fot. Mateusz Niegowski (IPN)

Obchody 105. rocznicy zwycięstwa polskich ułanów nad bolszewikami – Skrzyszew, 23 sierpnia 2025. Fot. Mateusz Niegowski (IPN)

Obchody 105. rocznicy zwycięstwa polskich ułanów nad bolszewikami – Skrzyszew, 23 sierpnia 2025. Fot. Mateusz Niegowski (IPN)

Bitwa pod Frankopolem i Skrzyszewem była fragmentem polskiej kontrofensywy znad Wieprza,

wymierzonej w tyły wojsk bolszewickich nacierających na Warszawę. Wzięła w niej udział improwizowana Grupa Jazdy Ochotniczej majora Feliksa Jaworskiego, sformowana latem 1920 roku z ochotników, głównie z Lubelskiego i Siedleckiego. Do jej szeregów masowo zgłaszali się także uczniowie gimnazjów.

Jaworski zebrał około 500 ułanów i 16 sierpnia wyruszył spod Kocka, prowadząc szybki marsz ku wschodowi. Po drodze oddział opanował kolejno Radzyń, Międzyrzec, a 18 sierpnia – Mordy i Łosice. Stamtąd otrzymał rozkaz dalszego forsownego pościgu, aby uniemożliwić nieprzyjacielowi przeprawę przez Bug.

18 sierpnia w Mordach mjr Jaworski zdecydował się na natychmiastowy atak na oddalone o blisko 30 kilometrów cele: most we Frankopolu i pobliski Skrzyszew. W brawurowym natarciu ułani zdobyli przeprawę oraz folwark we Frankopolu, przez kilka godzin w nocy odpierając kontrataki bolszewików i nawet sami podejmując szarżę w szyku konnym. Wobec napływu kolejnych rosyjskich kolumn Polacy musieli się cofnąć na południe, ostrzeliwując uciekających w panice żołnierzy Armii Czerwonej.

Równocześnie druga kolumna uderzyła o świcie 19 sierpnia na Skrzyszew od południa. Bolszewicy, ostrzeżeni o polskim ataku, otworzyli ogień artyleryjski, zmuszając kawalerzystów do odwrotu. Decydujące okazało się jednak działanie szwadronu por. Aleksandra Piotraszewskiego, który obszedł wieś od wschodu i uderzył z zaskoczenia na odsłonięte skrzydło nieprzyjaciela. Ułani błyskawicznie opanowali centrum miejscowości, zdobywając wielkie ilości sprzętu i biorąc setki jeńców. Wkrótce jednak, wobec nadejścia nowych rosyjskich kolumn, Polacy musieli wycofać się na wschód.

Po krótkim przegrupowaniu Jaworski zauważył w szyku bolszewickim przerwę. Około godziny 14.00 polska jazda ponowiła natarcie i ponownie zdobyła Skrzyszew. Wykorzystano wówczas przejęte armaty, które obsłużyli dawni artylerzyści służący w szeregach Grupy. Skuteczny ostrzał mostu na Bugu sprawił, że bolszewicy uznali, iż naprzeciw nim stanęły większe, regularne siły polskie, i podpalili przeprawę, wycofując się na wschodni brzeg w kierunku Drohiczyna.

Bitwa miała dramatyczny przebieg, pełen nawrotów i kontrataków, ale zakończyła się polskim zwycięstwem. Przeprawa mostowa została zamknięta, a Rosjanie stracili ważną drogę odwrotu. W tym samym czasie 1 Dywizja Piechoty opanowała Drohiczyn, co dopełniło polskiego sukcesu. Grupa Jazdy Ochotniczej ruszyła dalej w pościgu, kierując się na Białystok.

Polskie straty były jednak znaczące – blisko jedna piąta stanu jednostki poległa lub została ranna. Wśród poległych znalazł się m.in. 16-letni ułan Stefan Laśkiewicz, uczeń gimnazjum w Lublinie.

Poległych pochowano na cmentarzu parafialnym w Skrzyszewie, gdzie w 1935 roku wzniesiono pomnik ku czci ułanów Jaworskiego. Monument ten szczęśliwie przetrwał II wojnę światową i istnieje do dziś, przypominając o bohaterstwie młodych ochotników, którzy swoim czynem przyczynili się do zwycięstwa w Bitwie Warszawskiej.

(opis bitwy oprac. na podst. www.19pulkulanow.opole.pl)

[Poprzedni Strona](#)
[Następny Strona](#)

Skrzyszew

Centrala

Uroczystości